



Barcelona, 4 d'abril de 1930

La pluja de la Torratxa

ANY LIV - 2649 - 15 cts. - Atrassats, 30



La pluja d'aquests dies

Una pluja tan forta havia de produir efecte.
I ja l'ha produït. Ara anem per una altra.

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil i grans espectacles de

JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors, JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA
Primera actriu, MARIA FORTUNY

Avui, divendres, tarda: K. O. L'IDOL DE LES DONES.

Nit: A riure!

HA ARRIBAT L'HORA o QUI GEMEGA JA HA REBUT

Obra de concurs:

MU...C...LL

o

L'....M...R...E.....N

TEATRE TALIA

Companyia de vodevil i teatre modern

Primera actriu: MERCÉ NICOLAU

Primeres actrius: VISITA LOPEZ, DOLORS PLA

Primers actors: S. SIERRA i M. GIMENEZ SALES

Avui, divendres, tarda: VIGILA'M LA DONA. — Nit:

EL MISTERI DE LONG-BLANCH

Demà, dissabte, ESTRENA del vodevil de gran broma

UN CASAT QUE HA FET EL SALT

TEATRE APOLO

Totes les nits, i dies festius tarda i nit:

LA ROSA DEL AZAFRAN

l'insuperable èxit líric de l'any. — El millor llibre de FREDERIC ROMERO i G. FERNANDEZ SHAW. — La millor partitura del mestre JACINT GUERRERO.

Triomf clamorós d'autors i intèrpretes, amb

LA ROSA DEL AZAFRAN

Demà, dissabte, nit, presentació del celebrat baríton JOSEP LLUIS LLORET amb

LA ROSA DEL AZAFRAN

TEATRE COMIC

ESPECTACLES VEDRINES

Avui, divendres, nit, i totes les nits:

FORMIDABLE EXIT del super-espectacle de Vicents Pardo, música del mestre Isidre Roselló,

VENUS GENITRIX

Mise en scène ELIA ALBAREDA. Gran triomf de l'estupenda parella de ball MAURY WELDY.

150 FORMOSSES BALLARINES, 150

TEATRE CATALA NOVETATS

Avui, divendres, tarda: VIVIM A LES PALPENTES i GENTE BIEN. — Nit: ESTRENA de la divertida obra,

L'HOME QUE S'HAVIA DE MORIR

de Josep Maria Planes.

Diuenge, tarda i nit:

L'HOME QUE S'HAVIA DE MORIR



VIES URINARIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *flujos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda 5'50 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avarosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. **Venda: 5'50 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. **Venda: Pessetes 5'50 el flascó.**

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentortollament, tractament i guariment de les dites malalties.

Els millors discos

són els de

La voz de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

Mai les càpsules peruvianas Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les **BLE-NORRAGIES** (purgacions) **GONORREES** i tots els altres **FLUIXOS** de les vies urinàries, per **CRONIQUES** que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: SEGALA, o a l'autor A. BORRELL

Comte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Om, 8

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA



REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

S'ha concedit l'indult als processats pel suposat atemptat de Garraf. Ja és molt, i ho agraïm. Però no és tot. L'ESQUELLA DE LA TORRATXA demana l'amnistia de tots els empresonats socials i polítics. A lluitar tots, homes de bona voluntat, per a aconseguir-ho!

CRÒNICA

EL LICEU



QUESTS dies hi ha hagut el debat apassionant de la concessió de l'empresa del Gran Teatre del Liceu. Hi havia tres concessionaris, però des del primer dia es va veure ben clar, encara que les notes oficioses de l'actual Empresa publicades en els diaris diguessin el contrari, que la propietat del Liceu tan sols volia una cosa: lliurar-se d'una manera definitiva de l'actual empresari. No hem pas d'o-

blidar les circumstàncies que dugueren l'ex-empresari a la direcció del Liceu. Recordeu que tretze anys enrera també una part de la propietat s'abocà en contra de l'antic arrendatari, senyor Volpini, i posà en mans del senyor Mestres la continuïtat d'una història artística. També llavors la gent respirà de bon grat quan sortí el senyor Volpini, i això que aquell empresari havia fet grans coses, i també llavors es cregué en la bona fe i entusiasme del nou arrendatari. Però si algú ha estat enemic del senyor Mestres, aquest no ha estat ningú més que ell mateix. Ell, que, enganyat per les adulacions contínues, pels solts de comptaduria (que finí per creure's que eren elogis voluntaris, quan es fabricaven a l'Administració del Liceu), es féu amo i senyor d'una casa de la qual tan sols n'era arrendatari i tingué la convicció que tot Barcelona era una pobra cosa que devia agenollar-se als seus peus... El que començà amb bona fe, acabà essent el negoci més considerable que s'ha fet a Barcelona en contra dels espectadors, en contra de ço que a París en diuen, amb gràfica justesa, "ces cochons de payants".

En entrar el senyor Mestres — i això deu servir d'exemple al nou empresari, senyor Rodés —, es veié afalagat per totes les simpaties. Ell, amb la seva dèria de ficar-se en tot, d'ésser-ho tot, de remenar-ho tot i de malconduir-ho tot, ha estat el principal conreador de les antipaties que l'han dut fins a perdre-ho tot. Se'ns parlarà de l'homenatge, del banquet, de la condecoració, etc. De mo-

ment, tot això de l'homenatge s'ha fet a l'Administració mateixa del Liceu, dirigit per un funcionari que sempre ha tingut l'habilitat, amb la seva natural bonhomia, de fer servir la seva simpatia per a evitar que els diaris independents ataquessin el seu empresari, tant quan va treure de mala manera el senyor Llongueres, com quan va treure de la capçalera del Liceu el títol d'"empresari" per posar-hi el de "Director artístic" (¿Director artístic de què i de qui? Encara com no s'hi va posar Capità General, o Arquebisbe o President del Consell!); com quan organitzava funcions en sèrie fora d'abonament amb motiu de qualsevol viatget, funcions que ja anaven prou subvencionades pel dictador, de qui el senyor Mestres fou un fervent servidor, arribant-se a sospitar, mantes vegades, si el senyor Mestres, no tan sols era l'empresari del Liceu, sinó un servidor de la dictadura; com quan col·locava els "saldets" més extraordinaris de l'Alemanya, tot fent-nos creure o volent fer-nos creure que era un gran índex de companyia!

El senyor Mestres, d'haver continuat en la línia dels primers temps, potser hauria estat l'empresari ideal del Liceu; però des que la direcció artística li començà a fer rodar el cap, el Liceu ja no era la nostra primera escena, sinó un escenari més que moltes vegades no tenia res a veure amb la solemnia tradició de bon gust d'aquella casa. De vegades, els telons no arribaven ben bé a baix; altres, es quedaven als magatzems els aplics de decorats — especialment els de les obres wagnerianes —, que mancaven de peces corpòries que devien donar l'efecte escenogràfic a aquelles obres; s'ha descuidat del tot la part veritablement artística del Liceu, afavorint-se l'expansió del *divo* i convertint el Liceu en circ equestre o *fin de fiesta* — i havent-hi crítics que silenciaven aquest afavoriment del *divo* al Liceu quan el rebentaven de manera dura i greu, quan apareixia a l'Orfeó o a d'altres concerts que no fossin els organitzats al Liceu —; s'ha deixat decaure el vestuari del Liceu, que mantes vegades era roba que ens sembla haver vist al Círcol Barcelonès...

No ha estat fidel ni amb el mateix Círcol del Liceu, que s'assabentà, gràcies al senyor Coma i Cros, de la possible compra d'una finca amb dret de pas, al Liceu, compra que misteriosament volia fer el senyor Mestres per al seu ús particular, per bé que més tard va dir, en veure's descobert, que ho havia fet per oferir-la a la mateixa Junta del Liceu, i amb la qual finca hauria pogut perjudicar el Círcol del Liceu en el cas de no haver-li continuat el contracte d'arrendament...

Tot això que diem és la primera vegada que s'ho sentirà dir en lletres d'impremta el senyor Mestres, però és

la justícia que es sol fer a tots aquells que han cregut que a la Premsa n'hi ha prou amb fer-los beneficis i donar-los entrades per tenir-los contents. Quan es deixen els càrrecs des d'on es poden fer favors, és quan es descobreix la veritable simpatia o antipatia que es posseeix en l'opinió. N'hi ha prou en veure el panorama polític. Quan han caigut els regidors dictatorials, tot Barcelona ha tingut un gest de menyspreu per aquells usurpadors de la voluntat ciutadana. En canvi, quan deixà d'ésser batlle, el senyor Martínez Domingo, per exemple, fou quan trobà l'afecte que tot Barcelona sentia per ell.

El senyor Mestres ha deixat el Liceu, i immediatament s'ha trobat isolat, perquè ja no és, ni ho serà mai més, per sort del Liceu, empresari d'aquell teatre.

El senyor Coma i Cros, amb unes paraules concretes, definides, ben catalanes, enderrocà totes les possibilitats de triomf de la proposició "mestrista". I és que el senyor Coma i Cros, que, per cert, ara és tinent d'alcalde dels contribuents i du el càrrec amb la mateixa dignitat que si ho fos d'elecció popular, perquè defensa els interessos de Barcelona amb aquell seny ciutadà digne de tota lloanca, fou qui donà el tret de gràcia al senyor Mestres, que quedà definitivament enfonsat després del parlament breu i substanciós del senyor Coma.

El nou empresari, senyor Rodés, ha tingut un bell gest per començar: ha nomenat director artístic del Liceu En Salvador Alarma, el nom del qual no necessita d'elogis. Salvador Alarma és, no cal dir-ho, una garantia de bon gust i de sàvia direcció artística, molt més que no pas la que fins ara hem patit. I diem "molt més", per no dir que no hem tingut direcció artística, sinó anti-artística. Salvador Alarma tornarà a posar les coses al lloc que mereixen, i els decorats i els espectacles tornaran a tenir cara i ulls. El senyor Rodés, que féu estrenar el "Pelleas et Melisandre" i el "Marouf" en la primera temporada del Tivoli, en l'any de llur inauguració, deu mantenir-se en aquesta posició d'honestedat artística i de dignitat professional. Nosaltres celebrarem que el senyor Rodés torni a dur al nostre teatre el bon gust, la direcció intel·ligent i el bon tracte social, i llavors no tindrà tan sols l'elogi dels solts de comptaduria, sinó els del públic liceista.

I no parlem més d'òpera, perquè tenim altra feina que ens espera.

FRANCESC MADRID

NOTA. — El Soci de nombre 955 de la "Unión Nacional de Procedentes del Ejército y Armada", senyor Mateo Chies, publicà, fa unes setmanes, una carta, al diari "La Razón", que, més tard, ha inserit el butlletí de l'esmentada "Unión", rectificanc uns conceptes d'un article meu en el qual reivindicava la personalitat cultural i espiritual dels 113 professors expulsats de la "Universitat Industrial" de la Mancomunitat de Catalunya. Jo deia, en aquell article: "Cal reingressar aquells professors de la Universitat Industrial, que el Dictador, amb aquella mania de casta, volia substituir per les honorables classes de "Cabos y Sargentos".

A continuació d'aquest paràgraf, que també copia el senyor Chies, diu:

"Si se refiere usted a los que hoy en día ejercen "Destinos civiles", tales como auxiliares en corporaciones o dependencias, ya sean provinciales, municipales, del Estado, etc., etc., sepa que lo ganaron en buena lid, mediante riguroso examen y en consecuente oposición."

Sincerament, haig de dir que no em referia a aquells, ni a cap dels altres que hi tinguin dret, sinó que combatia a qui cregué que era possible substituir un biòleg, un botànic, un mestre de teler, per qualsevol individu no preparat per aquests ensenyaments d'alta cultura. Això i res més que això volien dir aquestes ratlles en les quals, com és de suposar, no hi havia cap desig de molèstia per qui es fa valer drets que les lleis actuals li concedeixen.



JA S'HAN EMPIPAT!

L'apropament dels intel·lectuals castellans i catalans; la manera cordial i efusiva com Barcelona ha rebut els intel·lectuals castellans, i l'actitud i les paraules d'intel·ligència i de comprensió que els intel·lectuals castellans han tingut per Barcelona, han estat motiu que dos diaris madrilenys—"A B C" i "El Debate"—es molestessin.

Havien d'ésser, efectivament, "A B C" i "El Debate". No en podien ésser d'altres. A nosaltres fins ens estranyava i ens anguniejava el seu silenci, perquè ja suposàvem que tot ço que és comprensió, cortesia, cordialitat, intel·ligència i simpatia, "A B C" i "El Debate" no ho podien pair.

Ara, per fi, han pogut eliminar la bilis que, en gran quantitat, havien acumulat durant els actes celebrats a honor dels intel·lectuals castellans, germans espirituals nostres. "A B C" i "El Debate" s'han empipat en gran manera. I, ja se sap!, han començat a cridar, a llençar dicteris, a posar-se vermells d'ira—cosa que en un diari catòlic com "El Debate" no està gens bé, car els seus redactors tenen l'obligació de saber que la ira és un dels set pecats capitals—, i a treure el sant Crist gros del patriotisme.

Indubtablement, "A B C" i "El Debate" deuen ésser molt patriotes. Però, com tot és qüestió de gustos, el seu patriotisme—que és, en el fons, incomprensió i xovinisme—no ens plau. Aquesta mena de patriotisme orb i a ultrança no fa cap bé a la pàtria on, com una mala herba, es produeix. "A B C" i "El Debate", amb la seva germanofília un xic còmica, posaren Espanya en ridícul durant la guerra. Ara, amb la seva fòbia catalana, la hi tornaran a posar.

Aquesta fòbia que tenen "A B C" i "El Debate" a tot el que significa comprensió i intel·ligència els fa interpretar al revés les coses, els cega, els tapa les potències. Perquè, vaja, el fet de reunir-se a sopar amb uns quants senyors, i prendre el cafè i el vermut amb ells, i passejar-hi parlant d'especulacions polítiques i literàries, no és un crim tan gran com vénen a suposar "A B C" i "El Debate". Malgrat els actes de cordialitat i simpatia celebrats entre els intel·lectuals castellans i catalans, la Puerta del Sol seguirà essent on és, i els redactors d'aquests importantíssims diaris que tant han fet per la cultura espanyola, podran seguir la tasca cultural ensenyant als seus lectors com cau, cada migdia, la bola del rellotge de Governació.

VIRAI



—Encara no es pot menjar, aquesta salsa?

AGREDOLÇOS

KOUTIEPOFF I SUN-YAT-SEN

El cas del general rus Koutiepooff és realment apassionant. El general Koutiepooff era, com ningú no ignora, el cap de les organitzacions antibolxevistes, que tenien com a centre París.

La França — la França republicana i liberal — acull a mans besades les més destacades personalitats blanques: un rei destronat, un príncep tarambana i carterista, un dictador caduc, un general intrigant... Tots els ex-homes de la reacció, en fi. I mira, amb benvolença, el joc de les seves activitats més suspectes. Ah! però, si es tracta d'un Trotzky, d'un Macià, d'un Ortega i Gasset... Aleshores la França oblida les seves més nobles tradicions, i esdevé sobtadament intolerant...

Tornem, però, a Koutiepooff. Un bon dia, el general Koutiepooff desapareix, i ja no se'n torna a saber res més amb certesa.

La fantasia corre, naturalment, desbocada. Han estat els Soviets, va sense dir, els qui l'han segrestat. La intriga es complica com en una novella de fulletó...

Algú va veure Koutiepooff raptat per uns emmascarats... Hom hi barreja un taxi groc, un taxi vermell, un taxi negre, un taxi gris... un vapor rus encara... una dona jove i bonica... un fill natural... un assassinat... un suïcidi...

S'ofereixen premis valuosos, hom recorre a l'espiritisme, la policia es mou i multiplica, els periodistes fan de detectius, i els detectius de periodistes... Però Koutiepooff no surt...

L'Acció Francesa — aqueix periòdic reialista dels "ca-

nards" magnífics i poca-soltes — llança encara una sensacional informació, segons la qual a l'Ambaixada soviètica de París existeix un forn crematori; i l'endemà mateix del rapte es va veure sortir, de la xemeneia d'aquest forn, enlairant-se vers el cel indiferent, una insòlita fumera densa i negra... Era segurament que rostien el bon general!

Ara, però, segons les darreres informacions, Koutiepooff ha estat internat a Rússia, a la presó de Souzdal, departament de Wladimir, a 200 quilòmetres a l'est de Moscou.

La realitat, tanmateix, sobre Koutiepooff, malgrat totes les informacions, malgrat tots els espiritistes i tots els policies, no s'arribarà probablement a conèixer. La seva desaparició seguirà essent sempre un misteri. I del general rus no se'n sabrà mai més res.

Sigui com sigui, amb motiu d'aquesta estranya desaparició, ha estat recordat, amb raó o sense, el precedent de Sun-Yat-Sen. Hem de situar-nos trenta-cinc anys enrera. El cas és interessant.

Sun-Yat-Sen, l'apòstol de la revolució xinesa, es trobava a Londres l'any 1895, treballant activament per la instauració de la república al seu imperial país.

No cal dir que la seva activitat era jutjada perillosa en extrem pel governament de Pequín i, en conseqüència, per la legació de Xina a Londres.

I un bon dia — talment com el general Koutiepooff, segons diuen — Sun-Yat-Sen fou raptat en ple dia, al mateix cor de Londres. Ningú — llavors com ara — no va veure res, res, res. Els xinesos, astuts i discrets ensems, saben fer bé les coses. Solament els amics de Sun-Yat-Sen, van adonar-se que no el veien més, que havia desaparegut...

I aquests amics — amics polítics i personals del segrestat — van subornar un criat de la legació. I el criat va descobrir Sun-Yat-Sen. El tenien en una mena d'estiba de la qual no li havien deixat sortir més que el cap a fi de poder-lo nodrir.

El govern anglès va exigir la llibertat immediata del presoner, i, gràcies a ella, Sun-Yat-Sen va poder seguir fomentant la revolució xinesa fins a la proclamació de la república.

Ara, el que ens sembla ja més difícil, és que el general Koutiepooff, amb llibertat o sense, aconseguís implantar novament a Rússia l'imperi dels tzars.

PEROT



EL PECAT DE PI I MARGALL

En un d'aquests collegis de monges tan aristocràtics, on alguns "regionalistes" fan educar les seves filles, algú ha pogut sorprendre aquest diàleg verament exemplar entre una monja i una noia.

La noia. — Escolti, *hermana*.

La monja. — *¿Qué es eso d'escolti? Habla castellano como Dios manda.*

La noia. — *Bueno, hermana; ¿quiere decirme quién era Pi i Margall?*

La monja. — *¿Pi i Margall?*

La noia. — *Sí; este que dicen que ahora le quieren levantar un monumento.*

La monja. — *Pues un hombre muy malo, muy malo.*

La noia. — *¿Qué hacía?*

La monja. — *Oh, yo no sé qué hacía. Pero era republicano i... catalanista.*

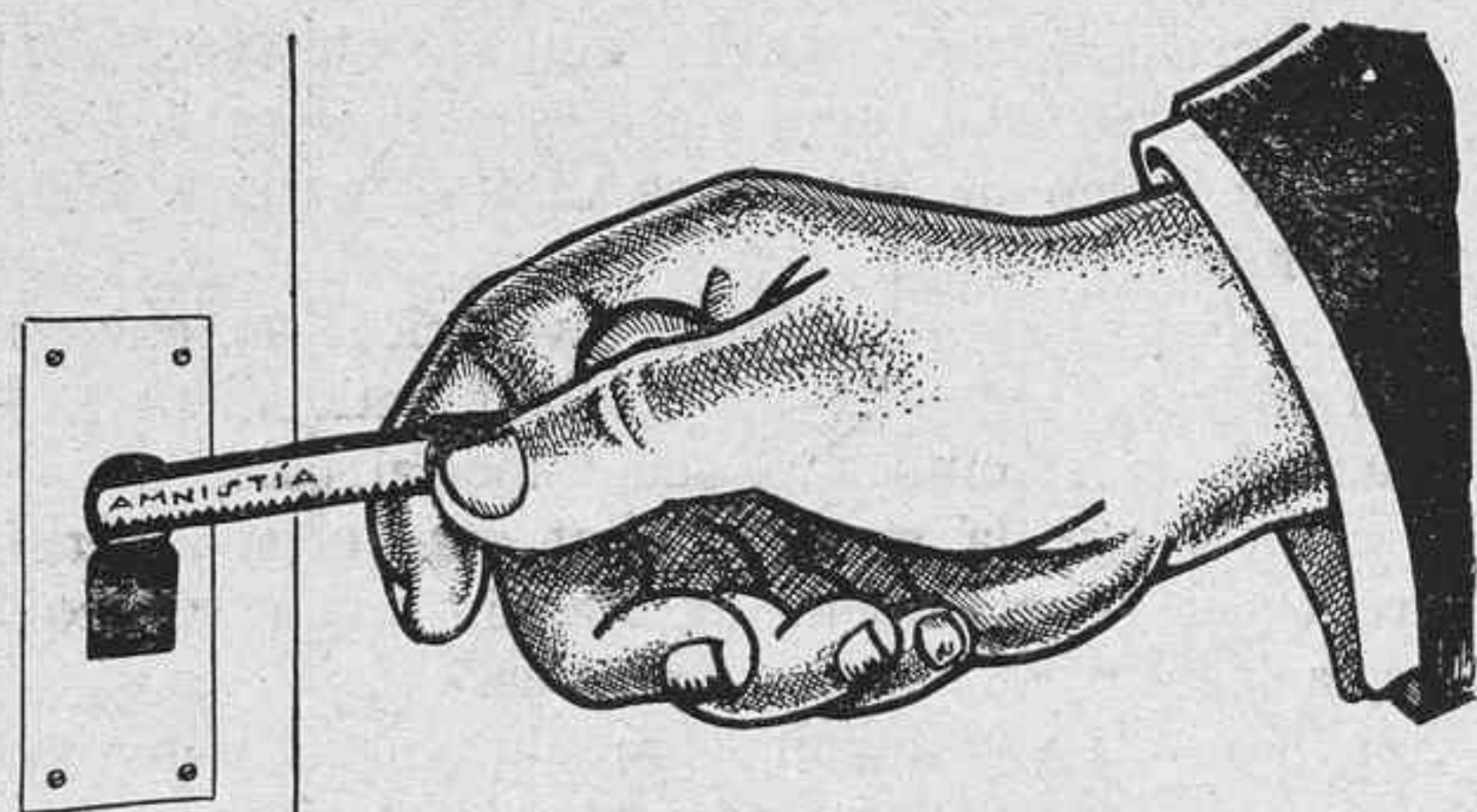
UNA OFENSA

—Ja ha llegit l'"A B C"?

—Home, per qui m'ha pres? Fa molts anys que l'he llegit: quan era menut i anava a col·legi.

—No, si em refereixo a l'"A B C" diari.

—Home, per qui m'ha pres? Jo no llegeixo segons quines coses!



—Obre, d'una vegada!

Llaga avivada

"A tu, amic G. T., en recordança d'aquella dona per la qual vares penar."

Així que va haver passat les darreres cases del poble aquell home, va aturar-se. Era una mena de caminant, hirsut i esmerlit, en els trets del qual es dibuixava la fatiga. Devia haver fet moltes llegües, car en el seu vestit semblava haver-se enganxat tot el fang, tota la pols de la terra, i les seves sabates, lamentables, badaven per tots costats.

En veure un pagès que l'esguardava des del fons d'una ampla entrada, li preguntà:

—¿Vaig bé, per anar a "Les Obagues", bon home?

—¿"Les Obagues"? Tireu carretera avall, i en arribar a una pollancreda, gireu cap a la dreta. Si hi aneu per mangar, perdeu el temps, us ho asseguro.

Sense contestar, el captaire s'allunyà, i el pagès, arronçant les espatlles, esbossà un somriure maliciós. Quasi sempre, la gent que demanava el camí de "Les Obagues", lloc pintoresc on cada any la gran cantatriu Anna Daura hi anava a passar un parell de mesos d'estiu, eren senyors elegants, que no acostumaven anar a peu. Per això aquell camperol no podia capir què hi anava a cercar aquell espellifat que tufia a misèria d'un tros lluny. Hi anava a pidolar? Que anés en compte amb els gossos!...

—Allà ell! Ja l'he avisat! — I llençant una escopinada de gairell, es girà cap a dintre de la casa.

Per la carretera asfaltada, el vagabund continuava la seva marxa, aturant-se de tant en tant com per a reprendre forces. Una fumerola quasi imperceptible s'aixecava de l'enquitranat, escalfat durant tot el dia pels raigs del sol de juliol. La calitxa ja no entelava el paisatge. Sobre el bosc, els prats i les quintanes, el cel era el mateix, implacablement blau.

De sobte, l'home s'aturà. A la seva dreta, per entre una rastellera de pollancre, s'hi obria un ample caminal.

—Es ací! — exclamà.

Pensatiu, esguardà el seu vestit estripat, la seva camisa maculada, les seves sabates esbotzades, i brandà el cap tristament. Després li entrà com una mica de coratge i, abandonant la negra carretera, s'endinsà pel caminal vorejat d'arbres, els quals li donaven un aspecte d'avinguda. A mesura que anava avançant, els seus passos s'anaven fent més curts, com si uns poderosos braços invisibles, guiats per una força hipnòtica, l'atreguessin enrera.

—Per què he vingut?

A una giragonsa del camí es trobà amb la casa que cercava, la qual s'oferia, besada pel sol morent i amagada entre les flors, com un bell refugi per a endolcir-hi penes. En el moment en el qual el vagabund anava a traspasar la cleda, dos gossos enormes feren un bot i es llençaren al seu damunt. En sentir els lladrucs, un home tregué la seva cara esgroguissada per entre uns rosers, i sense moure's, cridà:

DURANT LA GRAN GUERRA, EL GOVERN FRANCÈS VA IMPRIMIR UNS CARTELLS QUE DEIEN: "CAL·LEU, NO US FIEU, LES ORELLES ENEMIGUES US ESCOLTEN".

ARA PODRÍEM APROFITAR LA LLIÇÓ.

"PARLEU, NO US FIEU, ESCOLTEU ELS VOSTRES ENEMIGS, I RECORDEU QUI SÓN".

—Un altre dia, germà!

El caminant, passat el primer esglai, i en veure calmats els gossos, féu un pas endavant i amb veu tremolosa digué:

—Jo no demano caritat.

—Sí que, doncs...—bromejà l'home de la casa, de la qual semblava ésser el criat.— Qualsevol ho hauria pensat. Doncs, ¿què se us ofereix?

—Voldria veure la senyoreta.

El servent es posà a riure i objectà:

—Veure la senyoreta! Bé, home, bé. I encara teniu la barra de pretendre que no demaneu almoïna? Veure la senyoreta! Com si la senyoreta tingués temps de sobres per rebre gent d'aquesta mena. La senyoreta ve ací per reposar, i no per ésser molestada. Heu comprès? Si és que sí, seguiu el vostre camí; si és que no, ja us ho faran entendre els gossos.

El pobre destroçat no es mogué i repetí:

—Vull veure la senyoreta Anna.

El criat arrugà les celles i cridà:

—Vaja, prou! Fora d'ací, i com més aviat, millor.

Esquerps, els gossos voltaren a l'entorn de l'intrús, el qual estava immòbil, com si no hagués sentit res.

—Cèsar! Brau!

El criat excitava els gossos. —Ah! ¿No vol anar-se'n aquest perillós? Ja ho veurem. Me'n fum, si els gossos el mosseguen. Així li servirà de lliçó. Tot el dia això és una processó de mendicants. D'avui endavant, sabran quina rebuda els espera.

En aquest moment, la porta de l'escalinata s'obrí, i, inquieta pel brogit, una dona esvelta, jove, aparegué en el llindar. D'un cop d'ull abraçà l'escena, el vagabund, assetjat pels gossos, i el criat cridant com un energúmen. Féu alguns passos i digué, amb to descontent:

—Isidre: us he dit moltes vegades que no volia que atiéssiu els gossos contra ningú.

Reconeixent la seva mestressa, els gossos abandonaren el desheretat, i el criat es tornà amable.

—Perdoni, senyoreta; però no és culpa meva. Fa mitja hora que aquest tipus ronda la casa. Com vostè pot veure, no inspira gaire confiança. Es per això que el "Cèsar" i el "Brau" han acabat per impacientar-se.

—Està bé, està bé!— digué la dona. I girant-se cap al pobre, li preguntà:

—No us han mossegat pas?

L'home féu un pas endavant. Els seus llavis tremolaven. Posant les mans juntes, barbotejà:

—Anna!

La dona formosa s'estremí. Ell reprengué:

—Anna, ¿que no em coneixes?

Ella l'esguardà llarga estona, cercant un nom per posar sobre aquest rostre assolat. De sobte llençà un crit:



ELS DE GARRAF, INDULTATS

—Avui, sí que dóna bo llegir el diari!

—Miquel!

Ella recordava. Miquel Brandó, un jovenet que l'havia amada fins al crim i que els jurats, sense consciència, l'havien enviat a presidi per estafa.

—Miquel! Ets tu? Pobre amic meu!

Ella anava a dir: "I en quin estat et trobo", però l'aturà un escrúpol, el temor de molestar-lo, car recordava el seu indomable orgull. Però ell havia endevinat el seu pensament.

—Em trobes canviat, veritat? Què hi vols fer! Hi ha anys que valen el doble, el triple i el quàdruple. Demés: vàreig estar molt malalt a... allà baix.

La dona acotà el cap. Una pietat immensa, enfront d'aquell infortuni, inflava el seu pit. Escandalitzat, el criat



Els que han demanat l'amnistia

—Han indultat els de Garraf. No hem perdut el temps.
Ara tornem-hi... i a veure si indulten els altres.

s'havia esquivat, no arribant a comprendre l'amistat de la seva mestressa amb aquell perdut.

—Entra— digué ella.

Sense contestar, el pobre errant mostrà el seu vestit; però en veure que la dona per la qual es va perdre ni en féu cas, no vacilà més, i la seguí. Pujaren tots dos l'escalinata. La cantatriu guiava el seu company, balancejant dolçament el seu cos encara jove.

Obrí la porta d'un salonet, i es trobaren sols, l'un davant de l'altra, endevinant-se més que veient-se, en mig d'una claror opaca que es filtrava per un finestral velat per un cortinatge.

—Anna!— començà el dissortat, bo i agafant tremolós les belles mans que ella li abandonà, i que ell acabà omplint de petons i de llàgrimes.

—Anna! ¿Es veritat, que no m'havies oblidat?

Ella murmurà:

—Pobre amic meu, com deus haver sofert!

—Oh!— reprengué ell.— Què importa! He passat terribles hores de desesperació. No t'ho pots imaginar; no pots arribar a fer-te càrrec del què representa la paraula presidi... Es l'infern. Doncs, bé; malgrat tot, no em pendeixo de res, de res de tot el què väreig fer per tu. Si no hagués estat per la pena que väreig causar a la pobra mare, morta al cap de pocs dies de la meua reclosió, m'hauria resignat a tot, al fred; a la fam, a les garrotades, a totes les coses que eren el plat del dia de la vida presidària. Tot això va venir-me com a càstig per l'estafa que väreig fer; però com que la väreig perpetrar per tu, no em sap greu la purgació. Tot fou per veure't contenta, perquè no manqués la nostra felicitat. Es per això que no me'n pendeixo ni em planyo. Tot home té dret a gaudir la seva part de joia en la vida. Jo he gaudit la meua d'un sol cop. Si no t'hagués trobat, Anna, ni tan sols sabria ço que és l'amor, el veritable amor, aquell que no s'esborra mai. Gràcies a tu, durant més de dos anys, he conegut la més meravellosa, la més sumptuosa de les embriagueses. Te'n recordes, del nostre piset del carrer de Muntaner? Tu em creies ric, aleshores; en veritat ho era, però amb diners dels altres. No obstant, el dia en el qual vares saber la veritat, quan varen venir a agafar-me, no em foragitares impiadosament del teu cor. No em menyspreares per haver robat per tu. Has estat bona fins al final, i és per això, sobretot, que et vinc a donar les gràcies.

Féu una pausa i continuà, més ardentment:

—Allà baix, a presidi, quan sofria massa i la idea del

suïcidi m'obsessionava, pensava en tu. Has estat el meu únic amor, la sola passió de la meua vida. Es per això que he volgut tornar-te a veure, omplir els ulls un cop més de la teua bellesa. T'hauria reconegut entre mil. He vingut

a peu, i m'hauria arrossegat de genollons. Fa poc, però, que tenia por. Han passat deu anys... M'havia assabentat del teu triomf com a cantatriu. Allà baix väreig veure el teu retrat en un diari, i väreig tenir com un atac de follia;

reia i plorava com un nen. Has anat molt amunt, però endevino en la teua veu que el teu cor és el mateix; ho sé, Anna; el meu, m'ho canta dringant d'alegria.

Ella preguntà, amb veu ofegada:

—I què penses fer, ara, Miquel?

Ell féu un gest las:

—Per ventura ho sé jo? Es que no sóc un miserable?

Anna barbotejà:

—Si jo pogués ajudar-te!...

—Oh!— féu ell amb vivesa.— No; això no. De tot-hom, menys de tu, Anna. Podré acceptar una almoïna, però mai de tu.

Callaren. La fosca, de mica en mica, anà desdibuixant tots els recons. Per la finestra mig badada s'insinuava la fresca de la vesprada. Passaren llargs minuts, durant els quals tots dos revivien llur passat. Després, l'home digué, quasi amb veu baixa:

—Cal que me'n vagi.

Ella sospirà:

—Queda't, Miquel!

Ell brandà el cap.

—De cap manera. ¿Quin paper podria representar en la teua vida? Val més que m'oblidis. Jo seguiré pensant en tu. El teu record serà el meu company de ruta.

El pobre vergonyant obrí la porta. Quan foren al vestibul, es girà bo i exclamant:

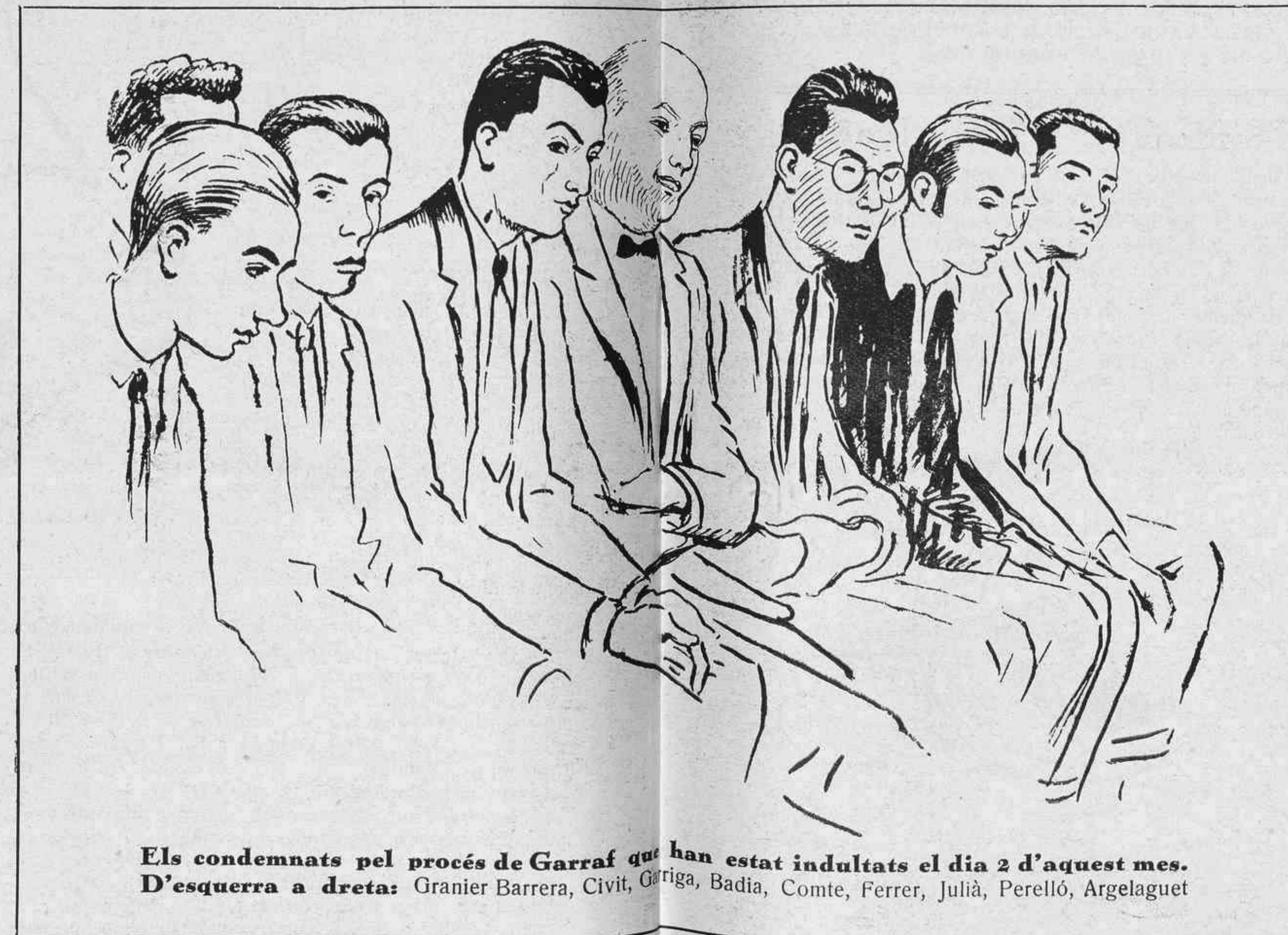
—Adéu per sempre, Anna!

Ella volia dir: —“A reveure” — però ell repetí per dues vegades:

—Adéu, adéu.

Aleshores ella se li acostà i, com altres vegades, li oferí els llavis. Durant un minut ell va tenir-la entre els braços, palpitant. Un sanglot agità la seva gorja; si era un sanglot de felicitat o de desesperació, ella no ho sabé mai, car des-fent-se dels braços d'ella, fugí cap a la porta. I, quan la dona esvelta s'inclinà sobre la barana de l'escalinata, per tal de descobrir-lo dintre la fosca, el pobre malaurat havia desaparegut. Dintre l'obscuritat del capvespre, sols es destacava la silueta negra i retallada dels arbres.

VELL FAUNE



Els condemnats pel procés de Garraf que han estat indultats el dia 2 d'aquest mes.
D'esquerra a dreta: Granier Barrera, Civit, Garriga, Badia, Comte, Ferrer, Julià, Perelló, Argelaguet

LA CLEMÈNCIA DELS PRÍNCEPS NO ÉS, MOLTES VEGADES, MÉS QUE UN RECURS POLÍTIC PER GUANYAR-SE L'AFECTE DELS POBLES.

ESTAMPES DEL CAMP

Uns amics i un poble

Jo escric ara aquest article en una cambra de parets blanques i bigues enormes. En aquesta cambra hi ha unes taules, uns armaris amb llibres, uns retrats de Pi i Margall, Ferrer, Blasco Ibáñez, Joaquim Costa, i el d'un mestre del poble, Josep Vilaret, de gloriosa memòria, que sabé estimar els infants i els llibres, cosa que—llastimosament—no saben fer tots els mestres.

Aquesta cambra té una finestreta des de la que es veuen unes teulades de color de pa torrat, uns arbres que comencen a vestir-se de fulles tendres, unes muntanyes llunyanes les suredes de les quals l'any passat cremaven.

Aquesta cambra és la destinada a Biblioteca en el Centre d'Unió Republicana de Cassà de la Selva. Una Biblioteca ben proveïda de llibres i freqüentada amb assiduitat pels socis del Centre.

Jo vaig arribar a Cassà de la Selva ahir a la tarda. M'acompanyava un amic professor, Manuel Tolosà Surroca, home de fe i d'entusiasme. En baixar de l'automòbil, en una plaça ampla i de forma irregular, a la porta del Centre m'esperaven el president i uns individus de junta. Unes noies—unes noies els vestits de les quals, virolats, detonaven en el to malva i gris del capvespre—passaven i s'han deturat.

Han dit, mirant-me:

—Es el conferenciant.

Perquè jo he vingut a Cassà de la Selva a donar una conferència.

El president és un home secardí, de mirada viva i intel·ligent, ja entrat en anys, però amb un gran alè de joventut en tot ell, en la seva veu, en el seu gest.

El president, amb cordialitat i paraula fàcil, m'ha donat la benvinguda en nom d'ell i dels companys de junta, m'ha desitjat una estada amable a Cassà de la Selva.

I hem entrat al Cafè. Al Cafè—decorat amb un bon gust que, llastimosament, no es veu en tots els pobles—hi ha una gran tela representant la República. Aquesta imatge de la República l'ha pintada Benet Casabó, un home extraordinari del que us parlaré un altre dia. La República que ha pintat Benet Casabó no és la vulgar República que estem acostumats a veure en les oleografies, és a dir: una dona grossa, plena de greix i sacsons de carn, amb tipus de dona de mercat. No; la República que ha pintat Benet Casabó és una noia bella i jove que somriu i enlaïra una branca de llorer.

Aquesta imatge de la República ha figurat sempre, des del dia que fou pintada, en la paret d'aquest Cafè. Sempre, fins en els dies pitjors de la dictadura.

Amb el president i els seus companys, hem visitat la casa i la biblioteca; la secretaria, en un armari de la qual hom guarda un penó de l'Orfeó, fet de suro, que és una obra de paciència admirable, de paciència de benedictí; el teatre on jo demà—avui—he de donar la conferència i que té una gran cabuda.

Han anat arribant nous companys del president, que a mi ja em semblen companys meus de tota la vida. Presentacions, estretes de mà, afectuositat, cordialitat. Asseguts a l'entorn d'una taula del cafè, conversem. Política, Pi i Margall, República, Salvador Albert, els intellectuals castellans i els catalans. Jo pregunto als nous amics, vui saber coses del poble, de la vida espiritual del poble. I em diuen que la biblioteca del Centre d'Unió Republicana mai no es veu buida, que els llibres són llegits i comentats, i

que a Cassà hi ha quatre orquestres, dos orfeons; que no hi ha joc ni prostíbul; que la gent jove pensa en alguna cosa més que en donar guitzes a una pilota.

Ja fosca nit, hem eixit del Centre, ens hem acomiadat dels amics. Alguns d'ells, però, m'han acompanyat a sopar a la fonda, que és una fondeta neta i simpàtica—tampoc és costum trobar en tots els pobles una fonda així—, que en diuen de "La Barretina" o a "Can Barretina".

Hem sopat alegrement i amb suculència. Però això mereix capítol apart, un capítol que escriuré qualsevol altre dia. Després de sopar, a donar un tomb pel poble, i al cafè altra vegada.

Més presentacions, més amics. Conversa fins altra—i alta—hora escoltant les aventures pintoresques i extraordinàries de Benet Casabó.

Quan m'he retirat a descansar a la fonda—una cambra neta i confortable—, he eixit al balcó a fumar l'última pipa de la nit. El balcó de la meua cambra s'obre a la plaça, i la plaça era deserta. En un dels carrers que hi desemboquen es perdien les veus dels amics. No feia gota de fred. L'aire de la nit feia olor de primavera, de terra nova, de flors noves. El cel era ple d'estels.

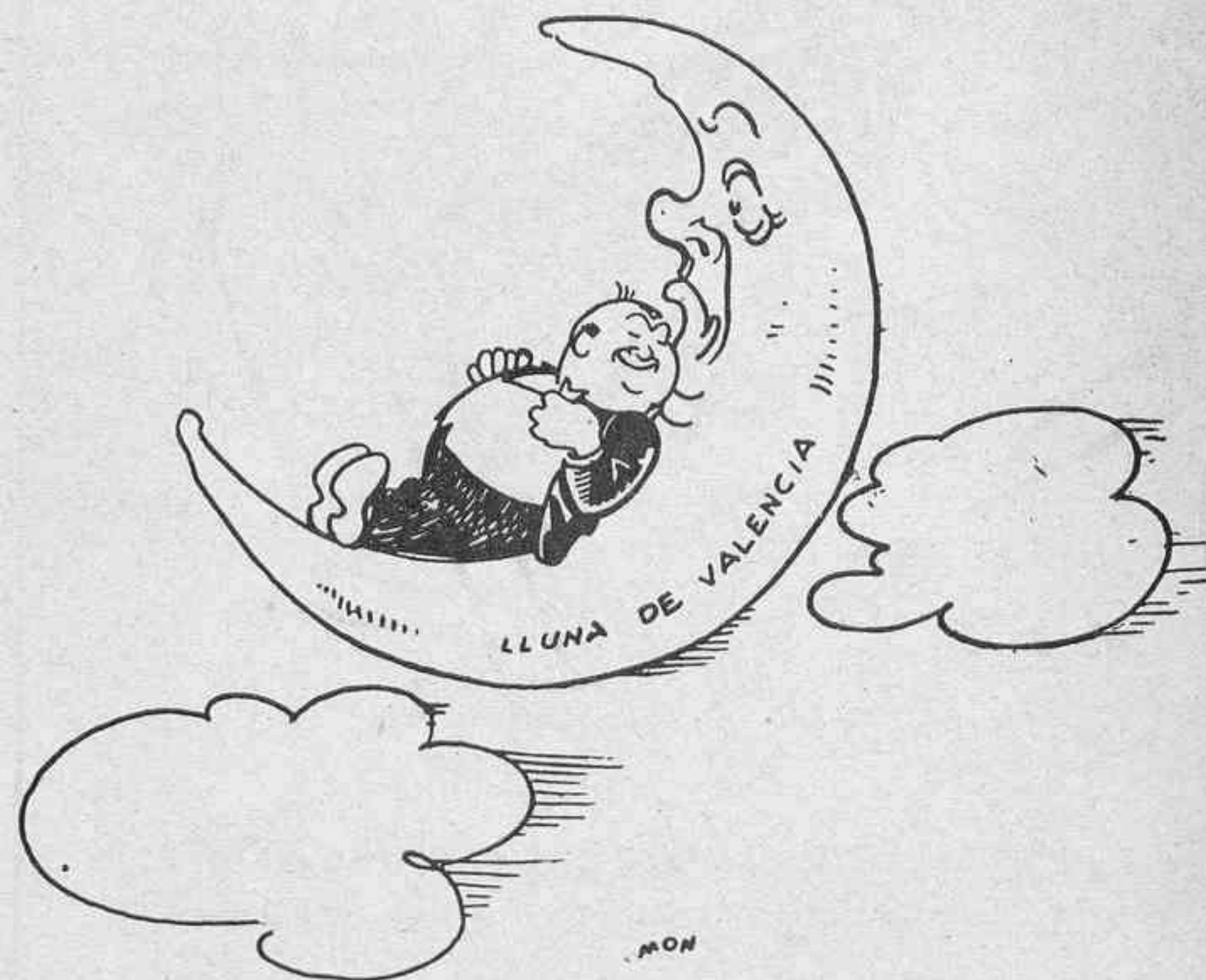
LLUÍS CAPDEVILA

ELS FONAMENTS DEL MONUMENT D'EN PI I MARGALL VAREN COSTAR 80.000 PESSETES.
NO HI HA DRET A PERDRE-LES.

Homenatge a Fèlix Roure

Demà, dissabte, 5 d'abril, a les nou de la vetlla, al Restaurant Pàtria, se celebrarà l'homenatge a Fèlix Roure Carriarte. La Casa del Poble del Districte V honora i festeja així el seu President, pels seus constants serveis a l'ideal republicà i pels seus procediments nobles i la seva conducta exemplar en els sis anys i mig de Dictadura.

El nombre de comensals, degut a la cabuda relativa del local, ha calgut fixar-lo en cinc-cents. Els tiquets són exhaurits. Això clarament demostra les simpaties sinceres que compta el popular regidor republicà, la labor de cada dia del qual anà sempre unida a una fe i una constància ideal inestroncables.



Encara en queden, a la lluna de València.

Arquitectura

Els pobles, per més pertorbacions que passin, no deixen mai de vista la civilització; i l'home, com a col·laborador civil, aguditza el seu engeni per acomodar-s'hi.

Els primitius s'acollien en els troncs dels arbres i en les caverne, per aixoplugar-se i defensar-se de les inclemències de la naturalesa i dels animals ferotges; volent millorar la seva sort, construï monumens megalítics per refugiar-se, i buscant la felicitat es familiaritza, agermanant-se en tribus, aixecant a la intempèrie tendes per viure-hi; s'afanya per dignificar-se, i construeix departaments; deixa la terra per edificar, es fa propietari d'un estable; i punyit per les comoditats, esdevé un arquitecte, un perfecte arquitecte que deixa meravellades totes les generacions, enriquint-les amb temples, monumens i tombes d'una arquitectura sòbria i majestàtica.

L'arquitecte s'ha fet útil, imprescindible a la gent que es vol fer una barraca i als Ajuntaments que volen fer places per prendre-hi el sol.

Des de Vetrubi fins a Gaudí, cada tribu, cada poble, cada colònia, cada estat, cada nació ha passat les seves èpoques, els seus períodes de gestació, de l'antic al grec, del romànic al gòtic, del renaixement al modernisme i del modernisme al cubisme.

De la pedra verge al ciment armat.

De les piràmides d'Egipte a la plaça de Catalunya, l'arquitecte ha esdevingut un home pràctic, més pràctic que mai, perquè gastar-se els diners fent tombes faraòniques, fer monumens per enterrar-hi tresors, és millor gastar-los fent places monumentals, que també s'hi poden amagar molts milions i posar-hi estàtues en comptes de mòmies; així els nostres successors podran dar-se compte que l'arquitecte, a través del temps, ha tingut més engeni, s'ha desvetllat més que els altres, ha procurat més per la família i que, com és cara de mantenir, l'ha fet de pedra i bronze, l'ha esculpida per recordar-la i l'ha escampada per la plana mig despallada, perquè ensenyin les seves formes exuberants, per demostrar que les ha mantingut, que s'hi ha gastat diners en engreixar-les; a més a més, els ha posat totes les comoditats en memòria del seu sacrifici, tocadors, aixopluc, piscina, i safareig, perquè es rentin la seva consciència de pedra, quan els mortals dormin en el seu somni dolç.

BALDOMER XIFRÉ

Ja és donzella!

Sol naixent, surt brunzent
damunt la gent;
jo et diré un rostre somrient
on hi cauràs dolçament...
Oh sol d'Orient,
besa'l amatent!
Desfés els teus colors,
que jo sé són els millors,
i fes-ho tot rosat,
damunt d'aquell posat
que t'he mostrat;
fes-ho de grat,
i et cantaré una eternitat!

Flor misteriosa
que et dius rosa,
fes una cosa
ben agradosa—que et diré—:



Dues noies que sempre han d'anar juntes.

floreix al seu blanc pit
i viu sobre el vestit
que avui es posa;
t'ho agrairé
fins que et veuré
per la mort closa!

Anells lluent
que prometeu rosats turments...
meravella
al cor tendre de donzella
i en la vella;
floriu sense remor
amb pedres de color!
Amant,
àngel baixant
per la donzella,
ressò de caramella
que ve esclatant...
Avant!
però arriba tremolant,
malgrat siguis estrella
rutilant...

La faç de la donzella
avui és gran,
que el sol hi dorm besant...
té el pit batent,
perquè la rosa hi llença el seu turment...
té el cor més eixamplat,
perquè la immensitat
avui s'hi ha emmirallat!...

F. DE P. RIBAS CLOTET

PREFERIM UN CAMP DE MORTS A UN CAMP
D'ESCLAUS.

L'Orfeó Català a Madrid

Els actes de confraternitat entre els intellectuals castellans i catalans comencen a donar el seu fruit. Malgrat aquell tros de paper madrileny (l'*A B C*) s'escarrassi a compaginar articles insubstancials que són sagetes destinades al cos gloriós de Catalunya, no a Castella, sinó a tot Espanya, es veuen amb goig les manifestacions i corrents d'amistat que sorgeixen entre les dues intel·lectualitats, que és com dir entre les dues fonts de riquesa nacionals.

Continuació de la gloriosa rebuda que vàrem fer als castellans, ha estat l'ingrés d'En Rubió i Lluch a l'Acadèmia Espanyola. Més tard, el banquet en el qual s'hi va recollir una bona suma inicial per a gestionar l'anada del nostre "Orfeó Català" a la capital d'Espanya. Suma que ha anat engrossint-se i, a hores d'ara, ja deu assolir quantitat falaguera per a veure els desigs dels organitzadors realitzats.

Que vagi l'Orfeó Català a Madrid, que escampi pel seu aire les notes de les cançons nostrades i que Castella pugui oir les veus dels cantaires.

Escoltant les cançons, sentiran bategar-hi la nostra ànima. Comprendran el perquè Catalunya és quelcom més que una terra posada en una punta de la península. Sabran apreciar-nos més i no veuran en nosaltres la fera que males llengües els descobriren.

Sí, que hi vagi l'Orfeó Català a Madrid.

DOMÈNEC DIUMENGE



ROMEA

Per a la funció del seu benefici, Maria-Lluïsa Rodríguez escollí la comèdia "Baby, la Ventafocs num. 52", traduïda pel nostre company Francesc Madrid. Maria-Lluïsa Rodríguez és una actriu fina, intel·ligent, sensible, que s'ha fet un lloc — un lloc que ningú no pot ocupar amb tants mèrits com ella — en l'escena catalana.

"Baby, la Ventafocs núm. 52" és una comèdia a to amb l'actriu que l'ha estrenat: fina, sensible, intel·ligent. I graciosa, plena d'un humor que mai no cau en la grogleria ni en la xavacanada.

"Baby", la Ventafocs núm. 52 — que Francesc Madrid ha traduït amb encert i justesa — ha demostrat que, sense necessitat de recórrer a la grogleria i a la xavacanada, el públic riu. És un experiment que cal tenir en compte.

No sabem el temps que "Baby, la Ventafocs núm. 52" s'aguantarà als cartells de ROMEA. Però com avui l'èxit d'una obra no té res a veure amb la seva durada al cartell, cal dir que "Baby, la Ventafocs núm. 52" ha obtingut un gran èxit.

ESPAÑOL

S'ha estrenat un vodevil — un més — original aquest de Bernat Xinxola, és a dir, d'un senyor que signa amb aquest

espiritual pseudònim. Aquest vodevil es titula "Ha arribat l'hora, o qui gemega ja ha rebut".

L'argument i els trucs no són pas massa nous. L'obra, que té un acte primer de certa envergadura, decau en els següents. Però, malgrat aquests defectes, l'obra, gràcies a la interpretació "sui generis" que li dona la companyia, fa passar bé l'estona.

TALIA

"El misteri de Long-Branch" és una obra americana per l'estil d'"El procés de Mary Dugan". Com en "El procés de Mary Dugan", en "El misteri de Long-Branch" hi ha crim i, en conseqüència, procés.

Creiem que si no s'hagués estrenat "El procés de Mary Dugan", "El misteri de Long-Branch" hauria frapat més, hauria tingut més èxit. De totes maneres, l'obra està escrita amb gran habilitat, i té interès i emoció.

Cal dir que la companyia, sobretot Mercè Nicolau, interpreta "El misteri de Long-Branch" amb tota perfecció.

També s'ha estrenat "Conferència per a casades", original de Ramon Caralt, monòleg escrit amb molta gràcia i agilitat.

NOVETATS

Per avui hi ha anunciada l'estrena de "L'home que s'havia de morir", primera producció original que dona al teatre J. M. Planes.

Li desitgem un èxit.

COMICO

Segueix l'èxit de l'obra de Vicens Pardo i Isidre Rosselló. "Venus Genitrix". I segueix cada dia més gros. Els dos actes i els dotze "quadros" de què consta l'obra són aplaudits cada nit pels amants del gènere fastuós i alegre de la revista.

OLYMPIA

En aquest teatre una companyia italiana ha representat, en espanyol, una obra titulada "El drama de Cristo".

Aquest drama era una cosa tan absurda, tan desllorigada, presentada i interpretada tan pobrament, que nosaltres hem preferit no parlar-ne.

Som així nosaltres.

A. S.

ENTREACTES

LECTURA A L'"ESPAÑOL"

Al teatre Espanyol, el passat dimarts, es llegí l'obra que inaugura, el dissabte de glòria, la temporada de Primavera.

La lectura causà una gran sensació en els actors de Josep Santpere. Els mateixos actors, entusiasmats, n'haurien fet la propaganda, però no poden. Ni el traductor ni l'empresa no han volgut donar el títol. No perquè no el sàpiguen: per a intrigar un xic la gent.

Es un truc com qualsevol altre.

Conyac Valdespino "F. L. B." i "Extra"



EL DOMADOR

--U. P.! U. P.! Ja passaràs!

Els més criminals de tots

De totes

comeses pels homes de la dictadura, aquesta és la més greu, la destrucció dels llibres catalans de la Comissió de Cultura, destrucció descoberta ara, pels nous regidors, en començar a revisar l'obra nefasta dels seus antecessors.

Dos elements, principalment, de l'Ajuntament dictatorial varen significar-se pel seu acarnissament contra la cultura catalana. Cal recordar-ho i cal subratllar-ho, ara que Catalunya ha parlat a Castella, ara que els homes més representatius de la intel·lectualitat castellana han vingut a Barcelona i han pogut constatar la cordialitat, la comprensió i la cortesia del "tigre català".

Els intel·lectuals castellans, des del més liberal al més reaccionari, des de la mateixa *A B C* fins a *La Voz* o a *El Sol*, saben perfectament que no podria trobar-se a Catalunya ni un sol català capaç de realitzar un acte

calibre del que han realitzat aquests regidors de la dictadura. Ni un sol català no es trobaria a la nostra terra capaç de cremar o de fer destruir llibres castellans ni llibres de valor cultural escrits en qualsevol idioma.

La lliçó és molt seriosa. Els que encara dubtaven dels procediments d'aquesta gent que es deia renovadora i que parlava de la seva gran obra "cultural", tindrem, amb aquests fets, un ensenyament inoblidable

DOMÈNEC DE BELLMUNT

S'HA DE POSAR AL SEU LLOC PREDESTINAT EL MONUMENT D'EN PI I MARGALL.

DIAGONAL - PASSEIG DE GRACIA
PER A NOSALTRES SIMBOLITZARÀ L'ESTATUA DE LA LLIBERTAT.

HI HA GENT QUE S'ASSEMBLA A LES CANÇONS DE MODA QUE NOMÉS ES CANTEN DURANT UNA TEMPORADA.

El fantasma

Al Passeig de Gràcia ha aparegut un fantasma.

Un fantasma que obstrueix la circulació, el tràfec, que espanta els senyors d'ocasió, els nyèbits, els buròcrates incipients, els comparses i les comares polítiques.

Ronda al mig de la cruïlla diagonal i vertical de dos trajectes asfaltats de la ciutat cosmopolita, esperant impassible la prometença dels homes.

La seva fantasmal aparició en l'encreuament d'aquestes vies senyorials fa nosa, destorba, molesta, fa por; precisament s'ha plantat al bell mig de la recta i de la tangent, per desviar les marxades i regular les carreres precipitades de la plutocràcia. Està cansat d'esperar-se i no vol desaparèixer, reclama un deute, demana un seient per anar esperant el moment oportú de destapar-se davant de tothom, com un abnegat apòstol que ha fet d'espantall en els seus hàbits apocalíptics per atreure's la gent i dir-los que fa molts anys que s'espera, que fa molts anys que la ciutat va comprometre's, que fa molts anys que aixecaren un fossar de vuitanta-mil pessetes per ell, perquè hi reposés; fa molts anys que els homes el neguen, callen, no diuen res, s'oposen a aquest repòs tan ben merescut, tan ben guanyat.

I ara surt, fantasmagòric, damunt els fonaments soterrats i demana que obrin la terra i aixequin enlaire els pedralls perquè el posin a sobre, per esvaïr la llegenda que ell no és cap fantasma ni cap espantall, per fer nosa ni per fer por ni per obstruir la circulació, sinó que la seva imatge, la seva efígie és redemptora, i que vetllarà com un crist damunt el calvari, que hi ha pujat amb la creu a les espatlles, Passeig de Gràcia amunt, i ara els fariseus encara el volen fer rodar amunt i avall amb el pes de les seves doctrines democràtiques, perquè se li flectin els genolls i la creu li caigui damunt i l'aixafi i l'ensorri, terra endins, perquè no destorbi el pas de les carrosses dels carnestoltes, de les cavalleries, dels automòbils...

B. X.



Esmentem amb goig el "Missatge de l'Ateneu Barcelonès als intel·lectuals castellans", ja publicat avinentment per tota la premsa i que, per acord unànim de la Junta Directiva, els fou adreçat.

L'Ajuntament, fent-se ressò del sentit popular, ha acordat donar el nom del plorat Ignasi Iglésies al carrer de l'Ordre de la barriada de Sant Andreu, on va néixer el poeta del poble. Ho celebrem.

La tramesa de targes al cap del Govern demanant individualment AMNISTIA i LLIBERTAT fou un èxit esclatant. Mai no havíem vist tanta concurrència als estancs sollicitant aquell mitjà de correspondència.

Alguns les exhauriren.

Tot per la llibertat i retorn dels nostres germans!

El procediment emprat per aquell propietari del passeig de

Sant Joan per a foragitar llurs llogaters, no ens ve gens de nou.

Són tantes les cases on hi viuen gitanos i que tenen rucs, malgrat no els posin al balcó!

El governador ha dictat mesures per tal que el públic que assisteix als nostres cinemes no es mostri tan hostil en veure a la pantalla el dictador italià.

Creiem que, com a mesura radical per a evitar aquestes manifestacions, seria preferible suprimir les escenes on s'exhibeix el "Duce".

Les cases llogadores de pel·lícules tenen la paella pel mànec.

Mentre a Sabadell són reposats els noms tradicionals dels vells carrers de la ciutat, a Barcelona continuen moltes plaques recordant-nos la passada època.

Què esperen els regidors barcelonins?

Benvingut siau, Miquel Ferrer, que suara haveu recobrat la llibertat!

Tant de bo poguem dir així mateix dels altres catalans que encara resten empresonats i en l'exili!

Diuen de Sant Lluís, que la "Societat Humanitària" ha condecorat un gos que havia salvat un infant de tres anys. La notícia, a nosaltres, no ens sorprèn gens ni mica.

Un general passa revista. Es detura davant un minyó escardalenc, i li diu:

—"A ver si sables definirme la patria, muchacho".

El "muchacho", amb un impuls heroic, respon:

—"La patria, mi general, es mi madre".

El general resta entusiasmat. Felicita el recluta i el "teniente instructor". Després, adreçant-se a un altre recluta:

—"¿Y tú, muchacho, qué idea tienes de la patria?"

El segon "muchacho" es quadra, estossega, i respon amb fermesa:

—"La patria, mi general, es la madre de mi compañero"! Estupefacció indescriptible.



P. S.—Està malament d'ortografia.

M. V. i B.—No ens acaba de fer el pes, malgrat la noble intenció del tema.

J. M. G.—Potser resulta un xic vulgarot.

F. S. M.—Encara que està ben versificat, no interessaria els nostres lectors.

J. N. F.—Massa fort, home! No passaria!

J. F.—Massa llarg... perquè, per altra banda, nosaltres demanem això mateix cada setmana.

J. R. C.—No pot anar.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imp. "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8, Barcelona

Exposició de Barcelona 1930

Oberta des de les 10 del matí, fins les 9 de la nit.

Preu d'entrada al recinte 1,05 pessetes

"PUEBLO ESPAÑOL"

Obert des de les 10 del matí fins les 9 de la nit.

Preu d'entrada 0,50 pessetes

PALAU INDUSTRIALS

Oberts de 10 a 1 del matí i de tres a vuit de la tarda.

PALAU D'ART MODERN

Obert des de les 10 del matí fins dos quart de 6 de la tarda. ENTRADA GRATUITA

El públic podrà contemplar els jocs d'aigua de 10 a 1 del matí, i de 4 a 6 de la tarda.
Brollador lluminós i cascades, en combinacions alternades, de dos quarts de 7 a 8 de la tarda.

Pavellons d'"Artistes Reunits"

Tes selectes de l'Art i de la Moda.

NOTA.—Per als tiquets, al Restaurant Maison Dorée, preu 15 pessetes.

Entrada limitada a 125 persones. Per a detalls, al Pavelló d'Artistes Reunits. Telèfon 34155

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

Queden molt pocs exemplars de

Els exiliats de la Dictadura

Un reportatge sensacional de
FRANCESC MADRID

El llibre que no es pot deixar de
les mans fins haver-lo llegit tot

Preu: 4 pessetes

Llibre d'actualitat

VERS UNA SOLUCIÓ DE CONVENIENCIA

ESTAT ESPANYOL SOCIETAT ANONIMA

Reportatge sobre la posició actual del catalanisme

El catalanisme està paralytat. Dues forces contradicòries el sol·liciten en sentits oposats, i el frenen. Sentimentalment, el catalanisme duu al separatisme. Però els interessos materials del catalanisme s'oposen a la disgregació de l'Estat espanyol. Serà aquest el carreró sense sortida del catalanisme?

Francesc Cambó

*PER LA
CONCORDIA*

Preu: 4 ptes.

Aviat sortirà

GIRONA
(Episodi nacional)

B. Pérez Galdós

Feu les comandes.

Preu: 3 ptes.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorguen descomptes



L'amnistia

—Bé l'haurem de concedir si aquestes cartes representen tantes llàgrimes!